

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 28CoE/78/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816207201
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8816207201.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Michala Boroňa v exekučnej veci oprávneného: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti povinnému: S. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX, XXX XX P., o udelenie poverenia, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 11Er/867/2016-47 zo dňa 05.04.2018 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje sa uznesenie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodu, že sa vymáha plnenie zo spotrebiteľskej formulárovej zmluvy zo dňa 01.03.2005 a rozhodcovská zmluva zo dňa 15.12.2012 spôsobuje nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a súčasne nebola individuálne dojednaná. Preto je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka táto rozhodcovská zmluva neplatná a nemôže byť na podklade takejto zmluvy vydaný ani rozhodcovský rozsudok, ktorý by bol spôsobilým exekučným titulom.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnený. Navrhol uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedol, že v posledných rokoch právny poriadok Slovenskej republiky v oblasti spotrebiteľského rozhodcovského konania prešiel zásadnými zmenami vyžadovanými právom Európskej únie. Výsledkom procesu úpravy spotrebiteľského rozhodcovského konania je zákon č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZSRK“) ako samostatný právny predpis. Oprávnený sa všetkým legislatívnym zmenám podrobil a pri uzatváraní rozhodcovskej zmluvy s povinným postupoval prísne podľa právnymi predpismi vymedzených pravidiel, ako aj v súlade s rozhodovacou činnosťou exekučných súdov. Rozhodcovská zmluva je formulovaná alternatívne, teda dáva zmluvným stranám na výber, na ktorý rozhodcovský, resp. všeobecný súd sa v prípade sporu obrátia. Možnosť výberu má nielen dodávateľ, ale aj spotrebiteľ. Úvaha súdu o neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy v predloženej znení je preto absurdná. Vzhľadom na to, že ZSRK umožňuje, aby boli spotrebiteľské spory za určitých podmienok prejednané na rozhodcovskom súde zriadenom podľa tohto zákona, nie je potom možné pripustiť, aby rozhodcovský rozsudok vydaný podľa ZSRK nebol považovaný za exekučný titul, na podklade ktorého je možné vykonať exekúciu. V súvislosti s úvahami súdu, že spotrebiteľovi je v danom prípade fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom oprávnený poukazuje na ustanovenie § 3 ods. 6 ZSRK, v zmysle ktorého spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobmedzuje právo spotrebiteľa obrátiť sa na súd. Uvedené len potvrdzuje, že uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že oprávnený splnil všetky podmienky stanovené zákonodarcom, preto nie je dôvod na to, aby exekučný súd považoval uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy v zmysle zákona za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho

súdu SR sp. zn. 3MCdo/11/2010 zo dňa 26.09.2011, v zmysle ktorého pokiaľ ide o spotrebiteľské zmluvy, preskúmanie správnosti rozhodcovského rozsudku exekučným súdom je možné len pokiaľ ide o dôvod uvedený v ust. § 45 ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z. z., teda vtedy, ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Rozpor s dobrými mravmi je tak viazaný na plnenie a nie iba na to, či samotná spotrebiteľská zmluva obsahuje neprijateľnú podmienku. Nie každá skutočnosť hodnotená ako neprijateľná podmienka spôsobuje aj rozpor plnenia s dobrými mravmi. Rozhodujúcim bude len to, či plnenie, ktoré má byť vykonané odporuje alebo neodporuje dobrým mravom. Len tento zákonný dôvod umožňuje zastaviť exekučné konanie. Poukázal taktiež na čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v zmysle ktorých má oprávnený právo, aby vecne príslušný (exekučný) súd priznal jeho nároku ochranu spôsobom a v rozsahu, aký ustanovuje zákon.

3. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 243h ods. 1 prvá veta Exekučného poriadku, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

4. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

5. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia je potrebné poukázať na skutočnosť, podľa ktorej uzavretiu dohody o uznaní záväzku a rozhodcovskej zmluvy predchádzala zmluva o bežnom účte zo dňa 01.03.2005 medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným. Išlo o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

6. Uzavretú rozhodcovskú zmluvu je potrebné posudzovať podľa právnych predpisov platných a účinných v čase jej uzavretia.

7. Podľa § 73 ods. 3 ZSRK rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia.

8. Odvolací súd konštatuje, že text rozhodcovskej zmluvy zo dňa 15.12.2012 bol nesporne predtlačený. Bol veriteľom vopred pripravený, pričom takáto rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná. Podľa § 53 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Rozhodcovská zmluva zakladajúca právomoc konkrétneho rozhodcovského súdu rozhodovať spory účastníkov, je sporná. O obdobnej situácii vypovedá aj rozhodnutie Súdneho dvora vo veci C-243/08 Pannon, podľa ktorého vopred stanovená podmienka v zmluve uzavretej medzi spotrebiteľom a dodávateľom, ktorá nebola individuálne dohodnutá a ktorá priznáva právomoc pre všetky spory vyplývajúce zo zmluvy súdu, v obvode ktorého sa nachádza sídlo predávajúceho alebo dodávateľa, spĺňa všetky podmienky, aby mohla byť z hľadiska Smernice 93/13/EHS kvalifikovaná ako nekalá. Nemožno predpokladať, aby si spotrebiteľ ako dlžník bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou nesú dojednanie rozhodcovskej doložky, kde navyše, rozhodcovská zmluva v predtlačí, do ktorej boli dopísané len osobné údaje dlžníka, vytvára zdanlivý súhlas spotrebiteľa s tým, aby jeho spory boli prejednané v rozhodcovskom konaní, nie pred všeobecnými súdmi. Dlžníkovi nie je vysvetlený rozdiel medzi rozhodcovským konaním a konaním pred všeobecným súdom a najmä dopad na dlžníka v prípade rozhodovania rozhodcom. Ani text rozhodcovskej zmluvy nedáva dlžníkom na výber, najmä, keď sa veriteľ rozhodne realizovať svoje práva z rozhodcovskej zmluvy a podá návrh na rozhodcovský súd. Súd prvej inštancie správne, po zistení neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy, rozhodol neudeliť poverenie súdnemu exekútorovi. Neprijateľnosť takéhoto dojednania znamená, že v konečnom dôsledku rozhodol rozhodca bez platnej rozhodcovskej zmluvy. Ak oprávnený nemá titul vydaný rozhodcom s platnou rozhodcovskou zmluvou, potom oprávnený nemá titul na vedenie exekúcie.

9. Odvolací súd v predmetnej veci nevidí dôvod na odklon od spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia KS v Prešove z 27.09.2010, podľa ktorého: „Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31.12.2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak sice spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu.“

10. Neobstojí odvolacia námietka, že rozhodcovská zmluva bola uzatvorená vo forme osobitnej zmluvy. Predložená rozhodcovská zmluva má taktiež, ako aj celá úverová zmluva, charakter formulárovej zmluvy, ktorá bola spotrebiteľovi predložená na podpis bez toho, aby sa spotrebiteľ mohol reálne oboznámiť s jej obsahom a ovplyvniť jej obsah napríklad výberom rozhodcovského súdu, ktorý bol vopred predformulovaný oprávneným a ktorý v žiadnom prípade nespĺňa podmienku geografickej blízkosti. Podľa odvolacieho súdu rozhodcovská zmluva nebola platne uzavretá, a teda ako taká nebola spôsobilá založiť právomoc rozhodcovského súdu. Platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy je základnou a nevyhnutnou skutočnosťou, bez ktorej rozhodcovský súd nie je oprávnený konať a rozhodovať vo veci. Ak má byť rozhodcovská zmluva právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo konkrétna voľba znamená. Oprávnený v tomto smere dôkazné bremeno nespĺnil. Kritériom pre záver, že nejde o individuálne dojednanú zmluvu je nepochybne forma uzavretej zmluvy, t.j. skutočnosť, že rozhodcovská zmluva bola predložená povinným v pozícii spotrebiteľa vo forme formulárovej zmluvy, bez možnosti zmeny jej obsahu a bez možnosti rozhodcovskú zmluvu neuzavrieť. Takúto rozhodcovskú doložku nemožno v žiadnom prípade považovať za individuálne dojednanú.

11. Tak ako existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nepoukáže na nekalú rozhodcovskú doložku a nenamietne ju v súdnom konaní (Océano Grupo Editoriale C-240/98 až C-244/98), tak ako existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ nepoukáže na nekalú rozhodcovskú doložku v rozhodcovskom konaní, a preto je treba na ňu brať ohľad v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku (Mostaza Claro C-168/05) tak, ako existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že ani v exekučnom konaní spotrebiteľ nepoukáže na nekalú rozhodcovskú doložku, a preto treba spotrebiteľa zbaviť jej účinkov v súlade s vnútroštátnymi procesnými predpismi (ASTURCOM C-40/98), tak o nič menej existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nepoukáže na nekalú rozhodcovskú doložku a neodstúpi od nej v rámci kontraktácie, resp. neoznámí, že ju neprijíma, ak nie je zastúpený advokátom. Právo, ktoré by neumožňovalo zbaviť neinformovaného spotrebiteľa účinkov nekalej rozhodcovskej doložky len preto, že od nej neodstúpil a pritom nebol zastúpený v rámci kontraktácie advokátom, by odporovalo zásade efektivity újného práva.

12. Odvolací súd dodáva, že možnosť voľby súdu pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veritelia, čo možno odôvodniť aj rozsahom nárokov plynúcich zo štandardne formulovanej úverovej zmluvy. Naopak, ak niektorý spotrebiteľ výnimočne uplatňuje svoje práva, tak využíva - pre neho transparentný všeobecný súd. Z hľadiska ochrany spotrebiteľa nie je rozdiel medzi výhradnou rozhodcovskou doložkou a voľbou dodávateľa, ktorý spotrebiteľovi rozhodcovské konanie vnúti. Rozhodcovské zmluvy si spotrebiteľia osobitne nedojednali, nakoľko boli vopred pripravené na predtlačenom formulári.

13. Z hľadiska stabilizovanej judikatúry Najvyššieho súdu SR, ako i uznesenia Ústavného súdu SR č.k. 425/2011-19 zo dňa 29. septembra 2011, jednoznačne vyplýva ex offio povinnosť všeobecného, resp. exekučného súdu, kedykoľvek v priebehu exekučného konania skúmať, či sú splnené všetky zákonné predpoklady pre vedenie takéhoto konania, okrem iných i existencia relevantného exekučného titulu, bez ktorého nemožno exekúciu vykonať. Jednou z podmienok exekučného konania je tak existencia exekučného titulu v zmysle § 41 Exekučného poriadku. Odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 13.10.2011 sp. zn. 3Cdo/146/2011, podľa ktorého, pokiaľ oprávnený

v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, pre ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný. Obdobne môže postupovať v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania.

14. Najvyšší súd SR judikoval, že rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva, či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky, na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu, odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Je potrebné považovať rozhodcovskú zmluvu za neplatnú, čo má ten dôsledok, že nebola založená právomoc rozhodcovského súdu v tejto veci, a teda rozhodnutie ním vydané nemožno považovať za exekučný titul. Takémuto dojednaniu nemožno priznať právnu ochranu.

15. Pri preskúvaní podmienok exekučného konania, ako i samotnej exekúcie, sa môžu primerane uplatniť ustanovenia CSP, vzťahujúce sa na dokazovanie. Ak exekučný súd v exekučnom konaní vychádza aj z iných listín či iných dôkazov než tých, ktoré sú výslovne uvedené v príslušných ustanoveniach Exekučného poriadku a na tom základe posúdi exekučný titul v neprospech oprávneného, je povinný dať mu možnosť vyjadriť sa k podkladom svojho preskúmania; ak tak exekučný súd neurobí, zakladá jeho rozhodnutie dôvod na vyslovenie porušenia základného práva oprávneného vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. Pre ústavnú konformnosť konania ako celku postačuje, ak je oprávnenému táto možnosť reálne poskytnutá v odvolacom konaní (viď uznesenie ÚS SR PL. ÚS 1/2014-27 zo 7.5.2014).

16. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04).

17. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).